

Skriftlig spørsmål fra Aud Hove (Sp) til helse- og omsorgsministeren

Dokument nr. 15:1110 (2020-2021)

Innlevert: 28.01.2021

Sendt: 28.01.2021

Besvart: 10.02.2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål

Aud Hove (Sp): Meiner statsråden at ein ved å ta ned så mange senger innanfor psykiatrien vil gje eit betre tilbod til dei som treng det mest, og meiner statsråden at det er klokt å samle tilbodet som barn og unge får ved barne- og ungdomspsykiatriskavdeling ved Kringsjåtunet i eit miljø med vaksne rusavhenginge og sterkt psykotiske på det psykiatriske sjukehuset Sannerud?

Begrunnelse

«Hvordan kan nedleggelse av Kringsjåtunet styrke psykisk helse?» Spør Martina Andersson som er lærar ved skuleavdelinga ved barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling Kringsjåtunet i Sykehuset Innlandet. For ungdommar som kanskje ikkje har vore på skulen på to-tre år, som treng eit miljø som blir ein slags heim, men som samtidig treng å komme frå det daglege miljøet for å kome seg på fote att, er dette tilbodet viktig.

Nå har Sykehuset Innlandet HF bestemt at dette tilbodet skal flyttast til Sannerud, ikkje for å spare pengar, men for å fylgje utviklinga blir det opplyst. På Sannerud er det avrusings- og psykoseavdeling for vaksne og det uroar mange at barn og unge skal inn i lokaler saman med denne gruppa. Samtidig blir det færre plassar for barn og unge, frå 11 på Kringsjåtunet nå til 8 ved det nye.

Noko av svaret frå Sykehuset Innlandet er eit ambulerande team som da skal køyre kanskje 4 timar til Skjåk, hjelpe ein ungdom, for så å køyre attende att. Da blir det ikkje att mykje av arbeidsdagen til å hjelpe dei som sliter. Modige ungdommar står fram i nyheitene og er sterkt bekymra for at eit tilbod som har betydd at dei har fått lyst på livet att, nå ser ut til å bli fjerna. Vi ser også drastiske kutt for psykiatrien generelt i Sykehuset Innlandet i dei nye planane frå Helse Sør-Øst. Det er allereie teke ned 60 senger sidan 2013 og nåverande 280 senger skal ned til 170. Vi ser også at politiet i stadig større grad må ta seg av denne pasientgruppa. Vi har døme på kommunar som no må kjøpe dyre, private tenester utanfor sitt eige fylke fordi pasientar ikkje får nødvendig tilbod hjå Sykehuset Innlandet.

Svar

Bent Høie: De regionale helseforetakene har ansvar for å planlegge og dimensjonere spesialisthelsetjenester. De skal sørge for at døgnkapasiteten innen psykisk helsevern er tilstrekkelig til enhver tid, men også sørge for en god balanse mellom døgn og poliklinisk/ambulante tjenester.

Spørsmålet fra representanten Aud Hove har vært forelagt Helse Sør-Øst. Helse Sør-Øst opplyser at divisjon Psykisk helsevern i Sykehuset Innlandet har gjennomført en grundig prosess for å sikre en helhetlig utvikling av det framtidige tilbudet innenfor psykisk helsevern for barn og unge. Både ansatte, tillitsvalgte og representanter fra kommunehelsetjeneste har vært med i prosessen, der det er vurdert ulike forslag til endringer, deriblant flytting av døgnplasser fra Kringsjåtunet til divisjonens barne- og ungdomspsykiatriske avdeling på Sanderud.

Helse Sør-Øst RHF viser til at Sykehuset Innlandet HF peker på at i gjennomsnitt seks av ti døgnplasser innen psykisk helsevern for barn og unge var i bruk i 2019 og 2020. Sykehuset Innlandet ønsker å organisere behandlingstilbudene slik at flere ungdommer kan nås med tilbud som er tilpasset den enkeltes behov. De viser til at nye behandlingsmetoder har gitt mindre behov for døgnbehandling innen psykisk helsevern for barn og unge. En større del av behandlingen blir utført både i hjem/skole og ved poliklinikkene. Mange unge får god hjelp både på poliklinikk og ved døgnenheter. Flere får likevel ikke det tilbudet som er best tilpasset den enkeltes behov. Enkelte trenger mer hjelp enn det polikliniske tilbudet, samtidig som det ikke er ønskelig eller hensiktsmessig med en innleggelse. For et barn eller en ungdom er innleggelse ved en døgnenhet et svært inngripende tiltak. Noen unge og deres familier ønsker heller ikke en slik løsning, selv om behandling og oppfølging i poliklinikk ikke er faglig tilstrekkelig. Sykehuset Innlandet HF vil samle tilbudene i et større fagmiljø for å

kunne tilby et bredere tilbud til flere barn og unge som trenger døgnbehandling.

Dette innebærer blant annet at døgnplassene ved Kringsjåtunet ikke legges ned, men flyttes og samlokaliseres med døgntilbudet ved avdelingen på Sanderud. Representanten Aud Hove spør også om jeg mener at det er klokt å samle tilbudet som barn og unge får ved barne- og ungdomspsykiatriskavdeling ved Kringsjåtunet i et miljø med "..voksne rusavhengige og sterkt psykotiske" på Sanderud Sykehus. Sykehuset Innlandet HF understreker at barn- og unge vil ivaretas i en egen, ny og moderne enhet ved sykehuset på Sanderud, adskilt fra voksne pasientgrupper. De viser også til at det over mange år har vært behandlingstilbud for ungdom på Sanderud, og erfaringen er at ungdoms særskilte behov ivaretas godt. Enhetene på Sanderud har også et skoletilbud, på lik linje med tilbudet ved Kringsjåtunet. Tilbudet er godt integrert i dagens behandlingstilbud, og vil være det også videre fremover.

Sykehuset Innlandet HF opplyser videre at de planlagte endringene ikke vil medføre økonomiske innsparinger, men ressursene vil benyttes slik at flere barn og unge kan få tilbud om hjelp. Ambulante team er en del av det helhetlige behandlingstilbudet som vil være tilknyttet ulike enheter og jobbe aktivt ute i pasientenes nærmiljø. Denne typen ambulant arbeid omtales andre steder som «hjemmesykehus». Akutt-team har vist seg å kunne forebygge innleggelser og ha en viktig rolle i behandlingen mellom døgn og poliklinikk.

Representanten Aud Hove stiller også i sin begrunnelse spørsmål ved drastiske kutt for psykiatrien generelt i Sykehuset Innlandet i de nye planene fra Helse Sør-Øst. Det vises til at antall sengeplasser er redusert med 60 siden 2013. Dreining fra døgn- til dagbehandling er i tråd med nasjonale føringer. I tillegg har hele Sykehuset Innlandet gjennomført omstillinger de siste årene som følge av endret opptaksområde. Sykehustjenestene for befolkningen i

Kongsvingerregionen ble den 1. februar 2019 overført fra Sykehuset Innlandet HF til Akershus universitetssykehus HF. Overføringen av Kongsvinger opptaksområde medførte en reduksjon i pasientgrunnlaget på 10 prosent i opptaksområdet til Sykehuset Innlandet. Antall sengeplasser ble justert i forhold til endret opptaksområde. Sykehuset Innlandet har i dag totalt 260 døgnplasser. I planene for framtidig sykehusstruktur ligger det inne totalt 230 døgnplasser.

Det foregår en kontinuerlig utvikling av tilbudene innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Dette gjøres på grunnlag av lokale behov og forhold, nye behandlingsmetoder som for eksempel nettbasert behandling, framskrivninger og andre relevante datakilder.

Samarbeid mellom tjenestenivåene er sentralt både i planlegging og gjennomføring av endringer. Dette er også tydeliggjort gjennom Nasjonal helse- og sykehusplan og opprettelsen av de nye helsefellesskapene. Sykehuset Innlandet HF understreker at de legger føringene fra Nasjonal helse- og sykehusplan til grunn i sitt arbeid, og viser til at barn og unge er en av de prioriterte gruppene i helsefellesskapene. I omstillingsarbeidet legger de vekt på individuelle tilpasninger for pasientene gjennom samvalg og brukarmedvirkning, og videreutvikling av samarbeidet mellom tjenestenivåene.

Jeg forutsetter og har tillit til at de regionale helseforetakene planlegger og videreutvikler tjenestene basert på den beste tilgjengelige kunnskapen til et hvert tidspunkt, og samarbeider med kommunene også om gjennomføring av endringene.